

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtöken és vasarnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre
frt 20 kr. — Egyenlő részletek: 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és
egyesület ek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kap-
nak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez
(Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyom-
dájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A ujonezjutalék.

A legelső törvényjavaslatok egyike melyet a kormány az új képviselőház elé terjesztett, ahonvédség és a közös hadsereg számára az ujonezjutalék engedélyezéséről szóló törvényjavaslat. A veradó megajánlásának a magyar törvényhozás részére biztosított alkotmányos jogát a javaslat tárgyalásának során feltétlenül gyakorolták is és míg a szabadelvű párt változatlanul elfogadta azt, a Kossuth Ferencz vezetése alatt álló függetlenségi párt az ujonezjutalékot csak a honvédség részére akarta megszavazni, míg a többi ellenzéki frakciók, velük a 67-es alapon álló nemzeti párt is, az Ugron-frakció vezetése alatt sem a honvédség, sem a közös hadsereg részére nem akarta megszavazni az ujonezjutalékot.

Az ellenzék minden kifogására báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter válaszolt a törvényjavaslat képviselőjében, aki katonaság módorában ad absurdum vezette az ellenzéki kifogásokat és aggályokat s úgy a magyar, mint a közös hadsereget igazán fényesen képviselte. Nem csak a katonaság, a hazafi is beszélt, midőn a honvédelmi miniszter a honvédséget fényesen megvédte és a közös hadsereget mint tényleg létező közös intézményt védelmébe vette.

Arra a kifogásra, hogy a honvédek zenekarok is játszá a „Gott erhalte“-t, már Thaly Kálmán is megfelelt azzal, hogy a közös hadsereg zenekarai meg igen gyak-

ran játszá a Kossuth-indulót és a Klapka-indulót s más igazi magyar darabokat. Arra a vádra azonban, hogy a közös hadsereg a komáromi Klapka-szobor leleplezésén nem jelent meg, s hogy az ünnepegyrendező bizottság meghívását nyersen visszautasította, igen határozott alakban kijelentette a honvédelmi miniszter, hogy e tekintetben egy nagy tévedés létezik. A közös hadsereg a leleplezés ünnepélyére meghívót nem kapott, azt tehát vissza sem utasíthatta s így nem lehetett abban a helyzetben, hogy megnyugtatót szerezzen arra nézve, vajjon lesznek-e, vagy sem illoyális tüntetések.

A hadsereg közössége nemcsak forma szerint létezik, hanem lényegben is. Magyarország az évi jutalék felét állítja ki és a monarchia osztrák tartományai-val abban a szent közös feladatban találkozik, hogy közösen védik a trónt és hazát. Ebben a közös köteletségben osztozik a monarchia mindkét állama, állítólagos közösségről tehát nem lehet beszélni. A magyar hadsereget mindig a véderő kiegészítő részének gondolták. Az 1867. XII. t. cz.-ben előbbeni és régebbi törvények alapján biztosított a tisztán magyar ezredek, az exercitus hungaricus intézménye és senki sem tagadhatja, hogy e jognak érvényes szerepe van.

A honvédelmi miniszter rögtönzését, ami annak tartalmát illeti, rendkívül sikerültnek kell tartanunk, ami pedig a formát illeti, már megszoktuk, hogy a honvédelmi miniszter katonaság, világosan, érthe-

tően és hazafiasan halljuk beszélni, amely beszéd módja éppen nem hajlandó az ellenzéki szerelmeskedésekhez alkalmazkodni. A monarchia haderejét és nagyhatalmi állását nem lehet egyik országgyűlési ülésről a másikra módosítani, hanem törekedni kell, azt állandóan és következetesen korszerű irányban fejleszteni és e törekvésben báró Fejérváry honvédelmi miniszter működését szinte korszerű alkotónak kell nevezni, amit nem csak a korona, hanem a magyar nemzet is a maga egészében éppenséggel egyértelmű hálával ismer el.

P. C.

A válasz-felirat.

(Végo.)

A pénzügyek terén Felsőged nagyfontosságú javaslatokat méltóztatott kilátásba helyezni. A leg gondosabb óvatossággal és a legszorgosabb körültekintéssel örködni fogunk mindennek felett, hogy államháztartásunk minden további haladásunk zálogául szolgáló kedvező mérlege semmi körülmények között ne veszélyeztessék. Örömmel fogadjuk Felsőged azon kijelentését, hogy kormánya az ország most is teljesen kielégítő pénzügyi helyzetnek állandó megszilárdulását eredményező intézkedéseket fog előterjeszteni.

A valutarendezés szerencsés előrelátással és tapintattal foganatba vett és folytatott nagy művének a készpénzfizetések felvételével való befejezése az állam által elvállalt erkölcsi kötelezettség teljesítését, az ország összes polgárai gazdasági előmenetelének hatékony eszközét, s régóta táplált szinte egyhangú közóhaj kielégítését képezi. Mélyen átérezzük az államhitelet további fejlesztése tekintetében teendő lépések jelentőségét is, hogy hazánk államháztartása

TÁRCZA.

Egy pár emberről.

Irta: Békefi Antal.

(Végo.)

II.

Szomor István 38 éves, rom. káth. nős, egy törvénytelen gyermek apja, büntetve nem volt, foglalkozása aranyozó és festő.

Vallomása:

Nem hallgatom el semmit. Sőt mondhatom, hogyha nem szerettem volna Klár Juditot, jelentkezttem volna régen. De nem tudtam a boldogságtól megválni s abból egyszerre tömlőzbe menni. Hanem az asszony által ide lökve, nincsen semmi elhallgatni valóm. A mi azt illeti, semmi eredeti nincsen az egész esetben és bonyodalom meg éppen semmi.

Alváló irigységnak nevezhetném az egész okát. Ugy neveltek.

Apám gyűlölködő ember volt. Meg tudta volna ölni Komáromi Andrást, mert annak szebb lóva volt, mint az övé. El tudta volna veszíteni azt az embert, aki kevesebbet dolgozott és többet evett.

Egyszer a cselédek evés közben torkon ragadtam a szavakkal:

— Nézd ezt a kutyát, milyen sokat eszik. Nem az ételt sajnálta tőle, csupa irigység volt.

Nekem is jutott ebből az alváló szenvedélyből. Megmondhatják az ismerőseim, hogy jó formán nem is ismertem Gyár Pepit.

Miért gyűlöltem? Gyűlöltem minden igaz ok nélkül. Hígyjék el bíró ur, nem tudtam s ma sem tudom, miért. Tán azért, mert ő hivatalnok volt, engem pedig iparos számba vettek. Vagy tán azért, mert sokszor láttam s előbbre való volt nálam. Mintha az utamban lett volna. Pedig nem volt ott.

Tán észre sem vett.

Mit kérdez a bíró ur! Szeretem? Dehogyan! Nem udvaroltunk egy leánynak soha. Nem, ha mondok. No is szaporítsuk a kérdést. Én nem tudom okát adni a tettemnek.

Gyűlöltem. Irják fel, hogy gyűlöltem, mer ő törvényes fia volt, én pedig törvénytelen, mint a kis fiam, a ki miatt a feleségem feladott.

Egy ostoba leány elhozta a feleségemhez a kis fiamat, e miatt van az a szakadás. Félek, hogy az a megőrült asszony elpusztítja a kis fiamat.

Ami a gyilkosságot illeti, az úgy történt, hogy én a folyó partján állottam alkonyat táján. Gyár Pepi pedig a hidon ment. Én lőttem. Gyár Pepi pedig lefordult a folyóba, lemerült s én utána dobtam a fegyveremet. Sikerült, mindenki öngyilkosnak tartotta.

Ezt vallotta Szomor István. De a bíró rákiáltott:

— Hazudik maga.

— Nem én. Mind igaz, felel a rab.

— Hazudott, ha mondok. Kihagyta az igazi okot: — Klár Juditot kihagyta.

A rab nem szólt semmit.

A bíró mondta még ezt:

— Mire való ez a nagy lelkesedés?

III.

Nyolcz vagy tíz év után, már nem tudom az időt bizonyosan, megzörgettek alkonyatájt Klár Judit ajtaját.

— Judit boesáss be.

Az asszony megrázó kiáltására felébredt a becézve felnevelt gyerek.

A kinyitott ajtón belépett egy szürkülő hajú, erős testalkatú férfi, az asszony ierogyott a lábához és átkulesolta.

A gyerek ijedten menekült a különös vendég feléje nyújtott karja elől.

De az anya rákiáltott nevető zokogással:

— Csókolod meg az apádat!

nagy áldozatok árán kivívott és biztosított rendezettségének megfelelő, méltán megillető helyét elfoglalhassa s fentarthassa pénzügyi tekintetben is az európai államok között. Várva várjuk egyszersmind azon reformjavaslatok előterjesztését, a melyek hivatva lesznek az egyenes adó-törvényhozás terén a kor igényeit és az igazságos adóztatás követelményeit megvalósítani a közszolgáltatások terhének fokozása nélkül, s a melyek képesen a törvény és hatósági adók rendszerének reformja hivatva lesz az adóterher sajnosan érezhető egyenetlenségét lehetőleg megszüntetni.

Nem csupán ez utóbbi, de a közélet csaknem minden terén fogantatandó, a Felsőleg legmagasabb kijelentése szerint részben még ez országgyűlés folyamatán tárgyalandó reformok előfeltételét képezi az ország közigazgatásának újjászervezése. Már a legmagasabb trónbeszédben, a melylyel Felsőleg a múlt országgyűlést megnyitni méltóztatott, a legfontosabb feladatok közé lett sorolva e kérdés megoldása. Megnyugtatóan üdvözljük most a parancsoló szükség elismerését, hogy a közigazgatási újjászervezés fogantatva veendő és sikeres végrehajtása eszközzendő s erőnk teljével azon fogunk igyekezni, hogy a kormány ez irányban benyújtandó javaslati alapján az erre vonatkozó törvényhozói művet megvalósításra juttassuk. A községek és a városok rendezését a polgárok mindennapi életérdekeinek tekintetéből halaszthatatlannak ismerjük; a vármegyék önkormányzatának s a közigazgatási bizottságok ujonnan szervezése egyáltalában nem mellőzhető, mint az 1891. XXXIII. t.-cz. életbeléptetésének multhatlan alapja, valamint a törvényhatósági közügyek iránti hagyományos érdeklődés és az önkormányzati intézmények és szellem fenntartása, helyes irányba terelése és élesítése szempontjából; végre a köztisztviselők felelősségének szabályozása egymással kapcsolatos kötelességeik és jogaik határozott megállapítása, a fegyelmi eljárás és eszközök módjának és értékének megalkotása, míg egyrészt a községállat mind szélesebbre terjedő körökben előmozdítja annak helyes és fogantatos teljesítését, másrészt megfelelő biztosítékot van hivatva képezni a nemzeti társadalom egyik igen jelentékeny osztályának tagjaira nézve.

Tüzetes és beható, megfeszített munkásságot igénylő feladatok ezek. De ezek mellett az államélet egyéb ágazataiban felmerült kívánalmak kielégítésére szolgáló intézkedések megtételéről és javaslatok előterjesztéséről is megemlékezik a legmagasabb trónbeszéd. Megnyugtató reánk nézve e tekintetben azon kijelentés, hogy Felsőleg kormányának gondja lesz arra, hogy legfelsőbb elhatározása értelmében a katolikus egyházi önkormányzat létesítése érdekében szükséges lépéseket tegyen, hogy továbbá gondját fogja képezni a lelkeskedő anyagi helyzetének javítása is a mi a mindkét szertartásu katolikusoknál a főpapság közreműködése mellett a kongrua rendezése alapján fog megtörténni, míg a többi bevett vallásfelekezetek lelkeszei javadalmiainak kiegészítése tekintetében méltó érdeklődéssel várjuk az autonóm egyházak jogainak épségben tartása mellett Felsőleg kormányának kilátásba hozott előterjesztéseit.

Megelégedéssel tapasztaljuk, hogy Felsőleg kormány, minden megoldaláságtól menten a közügyek minden terén a haladás felmerülő igényeinek megfelelőleg arányos és összhangzatos tevékenység szükségét tartja szem előtt. Készségesen követjük e részben és serény igyekezettel veendők tárgyalás alá az élénk terjesztendő javaslatokat.

A jelen országgyűlés munkakörébe foglaljuk ennél fogva azon intézkedések tárgyalását is, a melyek a közoktatás ügyének előmozdítása, a tanítás eredményének fokozása és a tanár- és tanítóképzés érdekében vannak ezéla véve.

A mezőgazdaság és az ipar- és kereskedelem terén hasznos eredményt reménylünk azon javaslatoktól, a melyeket Felsőleg legmagasabb nyilatkozata munkálkodásunk tárgyául kijelölt. A gazdasági erők és érdekek kapcsolatánál és egymásra kölcsönös hatásánál fogva egyenlően beható figyelemmel kívánjuk az azok előmozdítására irányuló előterjesztéseket meglátolni. A mezőgazdasági helyzet javítása és a földbirtokos osztály, különösen a kisbirtokosok ellenálló erejének fokozása már régen és élénken átértett szükség; e ezéla a gazdasági erők szövekezésének előmozdítása, a hitelügy fejleszté-

sét, az állattenyésztés emelését, az állategészségügy államosságát, az állatforgalom biztosítását és az állatbiztosítás szervezését, részben, mint több ízben kifejezett kívánalmak kielégítését, részben mint hasznos kedvezményeket készségesen fogjuk támogatni. A kopár területek befásításának fokozott erővel eszközölése, a belvizek levezetése és mindenekelőtt a mentesített területek öntöző művekkel való ellátása kiegészítőül szolgálhat azon évtizedes szerves munkálatoknak, a melyekkel a folyamatszabályozás nagy művének keresztülvitelét fogantatosított. A telepítések ügyének gyökeres rendezése s a gazdasági alkalmazottak és munkások jogviszonyainak szabályozása szintén oly teendő, a melyek elintézéséhez buzgó közreműködéssel fogunk járulni.

Ezen és egyéb intézkedések hivatva lesznek a mezőgazda jelenlegi nehéz helyzetén könnyíteni: ezért a kormány arra, s minden a mezőgazdaság emelésére irányzott törekvéseit egyesült erővel előmozdítani kíváló kötelességünknek tartandjuk.

Nem kevésbé gondos érdeklődéssel és figyelemmel fogjuk tárgyalni azon előterjesztéseket, a melyek a kereskedelem fejlődésének a tapasztalat által feltüntetett akadályai lehető megszüntetésére, továbbá az ipar felvirágzására s különösen a kisipar versenyképességének fokozására irányulnak.

Nagyjelentőségünk ismerjük el az államvasutakon nagyobb mérvben ezéla vett beruházások sürgős eszközölését, a forgó szükség mértékében: hasonlóképpen a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvények olynemű módosítását, a mely egyrészt a vasuti hálózattal továbbfejlesztését biztosítja, de egyúttal a helyi érdekű arányosabb hozzájárulását eredményezi.

A jogszolgáltatás mezején a múlt országgyűlés folyamán nagy alkotások létesültek. Az azok érvényesítésére s teljes kiegészítésére vonatkozó javaslatokat: a bünvádi perrendtartás életbeléptetését és a polgári perrend teljes reformját azon tüzetes és komoly megfontolásban fogjuk részesíteni, a melyre az élet viszonyai ily mélyen belenyúló kérdések joggal igényt tarthatnak. Az igazságügy terén fogantatva vett nagy reform betetőzését van hivatva képezni az általános magánjogi törvénykönyv megalkotása. Örömmel értesülünk, hogy ennek előkészítése immár biztos mederbe van terelve, s hogy ez által a nemzeti jogegység teljes megállapítására nem távol jövőben üdvös alkalom fog nyílani.

A katonai titkok elárulásának, s a kémkedésnek megbüntetésére vonatkozó javaslatokat a trón s a haza biztonságának érdekében várjuk, s igyekezni fogunk, hogy ezéla vezető eredményük megvalósításához járuljunk.

Általános és régen fennálló közóhaj teljesülését látjuk Felsőleg azon kegyes kijelentésében, hogy kormánya oda fog törekedni, hogy új katonai büntetőperrendtartás létesítése ezélaból törvényjavaslatot terjesszen élénk. Buzgóan igyekezni fogunk, hogy e részben is érvényesüljenek a jelenkori jogtudomány által helyeseknek elismert eljárási elvek, de mindig szem előtt tartva az irányadó érdeket, a mely a haderő magas szoros rendeltetéséből következik: hogy a katonai szolgálat és fegyelem sérelmet ne szenvedjenek.

Felsőleg Urunk, királyunk! Az államélet teljesen zavartalan és rendes folyamán is sokszoros és sokoldalú törvényhozási tevékenység szüksége forog fenn, hogy a feladatokat, a melyeket Felsőleg legmagasabb trónbeszédében élénk tár, a leggyorsabb lelebb igyekezt mellett csak az idő helyes felhasználásával s kellő egymásutásban lehetünk képesek megközelítőleg is teljesíteni. Ennek biztosítékát látjuk azonban a szabadelvű szellem azon közösségében, a mely Felsőleg kormányával bennünket összefűz, s azon bizodalomban, a melylyel az ország ügyeinek jelenlegi intézése, s vezetése iránt viseltetünk.

A Mindenható vegye szent oltalma alá Felsőleg életét, s áldása kísérje minden lépését, hazánk üdvére és boldogságára.

Kik egyébiránt mély tisztelettel vagyunk eszéla és apostoli királyi Felsőlegnek

Budapest, 1896. december hó 9-én

legálázatosabb szolgál:

Magyar-, Horvát-Szlavonországnak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

A képviselőház által kiküldött válaszfelirati bizottságnak Budapesten, 1896. december 7-én tartott üléséből.

Pisza Kálmán
elnök.

Pulszky Ágost
előadó.

Magyar selyemtenyésztés.

Nem akarunk mesét mondani a selyembogárról, mint amilyen mesék gyakran teremnek a költő fejében s a gyermekeknek vagy mulattatására, vagy oktatására szolgálnak, hanem az ugynevezett kisember számára, aki a magyar nép többségét teszi, akarunk egy statisztikai összeállítást nyújtani, mely majdnem a csodával határos és melynek megteremtője egy tevékeny, szorgalmas és kitartó miniszteri tanácsos, aki valóban semmiből teremtett életfenntartási ágat a szegény emberek ezrei számára. A kis gazda, a kisiparos, valóban áhitattal olvashatja ezt a kimutatást, a községek meg iparkodjanak mi hamarabb megismertetni lakósaikkal a selyemtenyésztés áldásait. A magyar nép említett körökben és rétegekben egészséges érzék van a modern haladás és okszerű fejlődés iránt. Csak támogatásra van szükségük a hatalmasok és folytonos tanításra a műveltek részéről, hogy aránylag rövid idő alatt a legszobbb eredményeket érjék el.

1879-ben az egész országban 2507 kilogramm selyembogárt termeltek, melynek összértéke 3700 forintot tett. 1895-ben 2699 községben, 94,865 család 1,499,845 kilogramm selyembogárt termelt, melyért 1,967,524 forintot fizetett ki az illető tulajdonosok. Ami a kezdő- és végszámok közt van, azt az állam anyagi támogatásával Bezerédj Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott a semmiből teremtette s kizárólag az ő érdeme, hogy a selyemtenyésztés Magyarországon egy nagyszzerű gazdasági tényezővé lett, mely becsületesen és tisztességesen eltartja egy nagy számát a szegény embereknek. A szegzárdi központi állomás osztja szét az egészséges tenyészanyagot, fentart 114 saját operfaiskolát és felügyel 3000 községi eperfaiskola felett.

Midőn egyszerűen és szárazon idézzük a számokat, az a ezélnk, hogy a selyemtenyésztés minél inkább elterjedjen. Ugy egyeseknek, mint községeknek s földbirtokosoknak kötelességüknek kellene tartaniok, hogy mennél több eperfát ültessenek, mert az arra hivatott lakosság egészséges törekvése és fáradhatlan szorgalma mellett csak az eperfák elégtelen száma az oka, hogy a selyemtenyésztés nem terjedhet el még rohamosabban. A selyemtenyésztés áldásait hozzáférhetőbbé kell tenni a szegény embereknek. Bezerédj akeziója és a kormány támogatása csak kevés eredménnyel járhat, ha az eszme nem lesz elég lelkesedéssel általános felkarolva és ha mindenki, ki valamit tehet, nem bocsátja a nagy ezél rendelkezésére tehetségét. Bezerédj működése az agrárkérdés megoldása terén oly áldásos és oly általános ismeretes, hogy méltó a nemzet feltétlen haláljára és a közhelyesítésre. Az általa képviselt eszme nemcsak a kormány bőséges támogatására érdemes, — írja a „Pester Correspondenz”, — de méltó arra is, hogy az egész ország a legszorgalmasabban terjeszsze azt.

Ujdonságok

— Időjárásunk kezd ismét rendkívüliségekben dolgozni. Nehány napi onyhe idő után igazi tavaszi szint öltött magára. Meleg légáramlatok uralkodnak s hó helyét eső esik, s hogy a télnek az utolsó jelensége is elmaradon, az éjjeli fagy is kimaradt. A hét elején még éjjel 4 R° hideget mutatott a hőmérő, de kedden éjjel a fagy is kimaradt. Így szokott ez nálunk lenni, ha novemberben beáll a tél, hanem ilyen esetben annál mérgesebb január. Az igazi tél tehát még ezután lesz.

— Az új jégpálya erősen készül s csak épen az a baj, hogy a mit az emberi szorgalom épít, az időjárás elpusztítja. A közeli kutak a végkimerülésig ki vannak szivattyuzva s ezenkívül nap-nap után tenger vizet szállítanak hordókkal, de a példátlanul onyhe időjárás következetesen utját állja a sikernek. Hanem azért lesz még tél s talán már néhány nap múlva a jég sport hívei vígan siklanak az új pályán.

— Fölölvadások. Királyi Pál, ki tudvalevőleg gyalogtette meg az utat Chicagóból Budapestig, néhány nap óta K.-Vásárhelyt és vidékén tart fölölvadásokat amerikai élményeiről. K.-Vásárhelyt az iparosoknak és a kereskedő ifjuság kaszinójában tartott egy-egy előadást, de a közönség nem nagyon érdeklődött a tengerentuli dolgok iránt. A

napokban Alesernátonban és Kovásznán volt a mi sok mindenre áment honfitársunk s mindkét helyen felolvasásokat rendezett.

— **Halálozás.** Erzsébetvárosi Márkovits István bankhivatalnok K. Vásárhelyt veje házában, hol huzamosabb idő óta tartózkodik, f. hó 13-án meghalt. Békeporaira!

— **Felhívás.** Az új évi üdvözlétek megváltása tárgyában megyénk főispánja következő felhívást intézett a megye lakosságához: Az új évi üdvözlétek szokásos megváltása a múlt évben is szép összeget eredményezett a háromszékvármegyei fiúárva és szeretetház javára. Azon reményben fordulok ismét mindazokhoz, kik egymásnak új évi üdvözléteket szoktak küldeni, a helyett szíveskedjenek azt a fiú-árvaház részére bármely esekély összeggel megváltani. Fiú-árvaházunk ezen adományra valóban reá szorult, mert ma már 60 személyt táplál naponta. Fogadják új évi üdvözlétem őszinte nyilvánítását. Kelt Sepsi-Szent-György, 1896. december 12-én. Potsa József főispán. Ezen felhívást azon kijelentéssel közöljük, hogy adományokat mi is szívesen elfogadunk s rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A mi iparunk diadala.** Emilitettük volt, hogy egy londoni ur az ezredéves kiállításon meglátta a kézdívasárhelyi ifj. Czimbalmos Ferencz jeles fiatal műasztalosunk által készített pompás mahagonfából készült női íróasztalt és szekrényt s ez annyira megtetszett neki, hogy kérdést intézett a készítőhöz, hogy azokat megkaphatná-e s minő árban? A butorok el voltak adva s így Czimbalmos ur csak azt helyezhette kilátásba, hogy hasonló készíti. Ezen tudósításra a válasz megérkezett, mely szerint az angliai olfogadta az ajánlatot s a két butor mását megrendelte s egyúttal azt is kijelentette, hogy ez csak próbamegrendelés s ha az elégedését kinyeri, egyéb megrendeléseket is fog tenni. Nem is lesz rossz dolog, ha a londoni angol ura-

kat a kézdívasárhelyi iparosok kezdik finom, tet-szetős és olcsó butorokkal ellátni.

— **Véletlen halál.** Furesa halállal mult ki f. hó 13-án oroszfalvi Simon András. Mint őr volt alkalmazva a Fortyogó fürdőnél, melynél tudvalevőleg némelykor oly erős a szénsav kifejlődés, hogy a ki abból egy „jó szájjal kap” elszédül tőle. Nevezett napon gyermekek mentek a fürdőhöz, hogy vizet merítsenek belőle és Simon András tapasztalván, hogy a víz aznap igen „erős”, magy merített. Két korsót megtöltött s mikor harmadszor hajolt be a medenczébe, az erős gáztól elszédült s a vízbe bukott. A gyermekek nagy lármát csaptak s segélyért futottak, de míg az megérkezett, a szerencsétlen ember a vízbe fult.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A kézdívasárhelyi jótékony célú Nőegylet folyó évi december hó 8-án fillérestélyt rendezett, melyen befolyt belépti díjból és felülfizetésből 71 frt. Fogadják a szíves felülfizetők Nőegyletünk hálás köszönetét. Kézdí-Vásárhely, 1896. Decz. 15-én. Baka Ida pénztárnok.

— **Erdélyi aranybányászat.** Lapunk hirdetési rovatában közöljük a „Fortuna” aranybányarészvénytársaság hirdetését, melyre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapítói a lehető legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerezték a Szent-Endre nevű bányát, mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyszerűs mind nagyobb mennyiségű zuzóérczet is tartalmaz. E bányában három egész esztendeig folytak a feltérési munkálatok, s 60,000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltárják és átvizsgálják. Ezen munkálatok eredménye a lehető legkedvezőbb. Remélni lehet, hogy e bánya, mely most már kellő üzemtől kével és beren-

dezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európa legjövedelmezőbb aranybányái mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számában közölt hirdetésből kitűnik, a részvényeknek csak a felét becsatják aláírásra, míg a másik felét az igazgatóság és az alapítók maguknak tartják meg. A részvények névértéken, 25 koronájával becsatlatnak ki és így a kevésbé vagyonosnak is módjában van egy jövedelmezőnek ígérkező vállalatban részt venni. Az aláírás december hó 12-ikétől 20-ikáig lesz és az aláírt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetésben megjelölt helyre. A további feltételek az aláírási felhívásból tudhatók meg.

Nyilttér*.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tag-szagattatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállírók, RUDOLSTADT.

(196.) 5.

É rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

Életnagyságu
arczkép
krétarajzban.

Legszebb szobadisz.
Legkedvesebb emlék.
Legalkalmasab ajándék
karácsony és ujévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképkeket készítek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.
KOHN DÁVID, Budapest. Károly-körut 17.
(192. 6—10) **Ügynökök mindenütt kerestetnek.**

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdí-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matraccok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrőcezal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 71—100)

Kiadó lakás.

A Kanta-utczában 66-ik számú házban az emeleten 4 szoba, a kamara, konyha és az ahoz tartozandók mai naptól fogva kiadók.

Értekezni lehet,
202 9—2

Nagy Gézané,
Dézsi Zsuzsanna tulajdonosnál.

Tisztelettel értesítem a helybeli, mint vidéki t. közönséget, hogy mindazok, kik a közlő karácsonyi ünnepekre, valamint az új esztendőre valami meglepőt, jót és olcsón akarnek beszerezni, azok keressék fel már 12 év óta fennálló üveg-, porcellán-, konyhaedény-, petroleum-, lámpa-, fűszer- és gyermekjáték-üzletemet; feltalálja abban egyáltalán mindenki azt, a mivel szeretet, rokonait avagy barátait meglepni óhajtja.

Mely ezelőből a t. közönség szíves figyelmébe ajánlom

DISZMŰ ÁRUIMAT,
melyeket nagy mennyiségben és jó forrásból, szerevén be, rendkívül olcsó árak mellett szolgálhatok t. vedőimnek.

Mint különösen figyelmet érdemlőt említem meg a szülőkre nézve nagy választéku

GYERMEKJÁTÉKSZER-ÁRUIMAT

melyek a legcsinosabbak s így örömet keltő meglepetésekre a legalkalmasabbak lévén, szintén igen jutányos áron beszerezhetők.

Továbbá szíves figyelmébe ajánlom ugy a modern, mint általában minden igényeket kielégítő nagy választéku konyhaedényeim és porcellán-áruimat, melyekből szükségleteit bárki is a legelőnyösebben beszerezheti.

Nevezett árucikkeimet a legjobb forrásokból s igen nagy mennyiségben szerevtem be, melynél fogva képes vagyok árak tekintetében ugy a helybeli, mint nagyobb városok piaczaival a versenyt kiállani.

Az irányomban tanusított bizalmat ezutánra is remélve főtörökvésem lesz a t. közönség igényeit kielégíteni.

Kegyes pártfogást kérve, maradtam

kitünő tisztelettel
Jancsó Gyula,
kereskedő.

203 3—

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság.

PROSPECTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság cég alatt ez évi november hónap 19-én Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző közbejöttével és hivatalos helyiségében

2.000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével

részvénytársaság alakult, melynek célját az erdélyi részben elbányagolt aranybánya-ipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre-nü aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben kétezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek dacára a bányászat a leghihetlenebb módon primitív. Egy bányának sincs üzemi tőkéje, egynek sincsenek gépei, a zuzómalmok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranyat több mint a fele veszendőbe megy.

S ez eljárás mellett is több mint **14 métermázsa** aranyat produkál három millió korona értékben az a kicsiben való bányászkodás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bányája van erősebb, még pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ismerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek dacára is nagy jövedelmeket értek el, **20–30** százalékot osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai tőke ezekkel a bányákkal foglalkozzék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesítése nagy anyagi hasznot is biztosít.

A társaság, mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvételére szerződést kötött, s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tőzomszédos a Szent-Endre bányával a Concordia-bánya, mely több millió forint értékű aranyat adott. A Concordia-bánya részvényesei jobbára vidékbeli parasztemberek, üzletikéjük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztottnak s gépeik sincsenek, mégis husz esztendőn keresztül évente **400–500.000** koronát osztottak egymás között tiszta haszon gyanánt.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában s az új társulat megfelelő üzletikéivel és a legújabb rendszerű zuzómalmokkal fogja folytatni az üzemét.

Nyolcz aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek, s melyek emittis aranyban gazdagok, s ugyanolyan aranyminységet fognak adni, mint a Concordia.

E bánya felől St. Ludwig Rainer bécsi ismert szakértő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyilatkozatot teszi:

„Az V-ik telérről jelentésemben befejezett s általam sajátkezűleg leszedett anyag **23 gr.** finom aranyat adott egy tonnára, melyből **17,4 gr.** fonsorítható arany volt **28,53** frt értékben, **5,6 gr.** pedig kötött állapotban levő arany **8,40** frt értékben. Gyakorlatban ebből **70%**, azaz **25,85** frt érték lesz kinyerhető.”

Ugyancsak ő a következőket írja:

„Tőkével rendelkező és észszerűen vezetett bányavállalatok számára Erdély rendkívül hálás talaj, csak érteni kell bevarni türelemmel a kedvező pillanatot, s adandó alkalommal gyorsan cselekedni. . . . Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy a Szt-Endre bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bánya vállalatjai közé méltán lesz sorolható.”

Aláírási felhívás.

E prospektus alapján alólírott syndikátus az ez évi november 19-én **2.000.000** korona teljesen befizetett részvénytőkével megalakult és a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyzett

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság

40.000 drb **25** korona névértékű részvényére ezennel aláírási felhívást boesátanak ki.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság **2.000.000** korona alaptőkével egyelőre **30** évi időtartamra alakult meg. E **2.000.000** korona részvénytőke felosztatik **80.000** darab **25** korona névértékű részvényre. A részvényeket **25** koronájával — **12** frt **50** kr boesátjuk a község rendelkezésére, hogy így a kevésbé vagyonszűköség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmu kővek példányai a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodájában Budapest, V., Föld-utca 4. sz. a hivatalos órák alatt d. e. 9–1-ig és d. u. 3–6-ig megtekinthetők. A részvénytársaság **80.000** darab részvényéből részben az igazgatóság, részben az alólírottak által képviselt syndikátus **40.000** darabot egyelőre maguknak tartanak meg.

Az aláírók a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire folyó évi

december hó 12-től bezárólag december hó 20-áig.

tartanak. Aláírási bejelentéseket és befizetéseket elfogad a „Fortuna“ Aranybánya-Részvénytársaság irodája: Budapest V., Föld-utca 4.

Az aláírásnál minden egyes aláírt **25** korona — **12** frt **50** kr. névértékű részvényre **12** korona — **6** frt fizetendő. Ie. A többi **6** frt **50** kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-ikéig teljesítendő. Az aláírók jogosítva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjelenésük után azonnal kiszolgáltatnak. Magától értetődik, hogy az alólírottak által képviselt syndikátus fentartja magának azt a jogot, hogy az aláírásokat a jegyzések mérve szerint leszállítsa. A jegyzésekre esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláírókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

A Fortuna Aranybánya-Részvény-Társaság syndikátusa.

A bánya öt közép bányatárból áll s több mint **75.000** □ méter felülettel bír, úgy, hogy sok esztendőre elegendő zuzóanyagot bír szállítani.

A „Fortuna“ részvénytársulat **2.000.000** korona alaptőkével alakult meg, úgy, hogy elegendő üzleti tőke álljon rendelkezésre és a szükséges gépek, zuzómalmok a legjobb rendszer szerint megépíthetők legyenek. Az alakuló közgyűlésen az alólírott igazgatóság és felügyelőbizottság választotta meg.

A zuzómalmok úgy lesznek berendezve, hogy naponta **80** tonna ércet dolgozzanak fel.

E művelet mellett a társulatnak rendkívül fényes prosperálás ígérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a várandó haszon a következő számtételeket mutatja:

Egy tonna érc átlag **51** korona **70** fillér
értékű aranyat ad, vagyis **80** tonna érc **4136** korona — fillér értékű aranyat.

Tonnánkénti költség (az összes kiadások betudásával) **12** korona = **960** korona — fillér

Marad naponta **3176** korona — fillér

Ez kitesz **350** munka napon át (az üzem folytonos) kerek **1.111.600** koronát.

E számításnál azonban csak a zuzóércben található arany vétetett tekintetbe; mind a mellett egy a Szent-Endre bányában, mint a tőzomszédos Concordiában tömérdek szabadarany fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak **25%**-ával számítjuk, vagyis **277.900** koronával, akkor is mindezek szerint **1.381.500** koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyerendő porarany e számításban szintén nem vétetett tekintetbe. Ennek értéke is emelni fogja a fenti összeget **8–10%**-kal. Ha tehát a várandó évenkénti tiszta hasznot

1.200.000 koronára

tesszük, úgy ez szigorúan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének **60%** nyi jövedelmezősége tökéletesen biztosítva mutatkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint **2.000.000** korona teljesen befizetett alaptőkével, egyelőre **30** évi időtartamra alakult meg. E **2.000.000** korona részvénytőke felosztatik **80.000** darab **25** korona névértékű részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnek és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzétettni.

Az igazgatóság:

Hg. Batthyány-Strattmann Ödön, Boér Béla, Gr. Festetics Géza
elnök, Abrudbánya polgármestere,
Gr. Berchtold Miklós, Hammond Eduard P. T., Langerman James W. S.
az északamerikai Egyesült Államok volt főkonzulja, San-Franciskóból.

A felügyelő-bizottság:

Kálmoki Henrik, Hoitsy Jenő, Grätz János,
elnök.

1896. december

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeladási syndikátusának

Budapest,
V. Föld-utca 4.

Alólírott a mellékelt prospektus és aláírási felhívás értelmében a „Fortuna“ Aranybánya-Részvénytársaság részvényeiből ezennel drb, azaz drb **25** korona névértékű részvényt veszek és kötelezem magam jelen aláírással egyidejűleg minden **25** korona névérték után **12** koronát, összesen koronát a további részvényenként **13** koronát, azaz koronát pedig legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság hivatalos helyiségében (Budapest, V., Föld-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláírás:

Czim:

Ez a levél kellelleg kitöltve és aláírva „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság címére (Budapest, V., Föld-utca 4. sz.) beküldendő.